

JANTJE GAAT OP REIS.

Welzeker, waarom zou klein Jantje niet op reis gaan! De Koningin gaat op reis, en oom Willem gaat op reis, en waarom klein Jantje dan niet? 't Is voor Jantje nog veel noodiger dan voor die groote menschen, want die hebben al zoo veel van de wereld gezien en Jantje nog heelemaal niets. Maar nu zal 't wezen! De bundel is gepakt, de paraplu onder den arm genomen — je kunt nooit weten met de Hondsdagen — en daar gaat het de wijde wereld in!

Waarheen? Och, voorloopig niet verder dan het duin of het heideveld of het weiland vlak bij moeders huis. Moeder heeft haar jongen meegeholpen in zijn illusie; ze heeft zijn bundel gepakt, ze heeft de oude paraplu voor hem opgezocht en — ze houdt hem wel in 't oog als hij op reis gaat. Hij zal niet ver gaan; dan zal een bloempje of een steentje zijn aandacht boeien, en Jantje zal voldaan zijn: hij heeft zijn eersten ontdekkingsstocht volbracht, en blij zal hij terugkeeren in moeders veilige armen.

En als klein Jantje groote Jan geworden is, en hij is nog dezelfde trouwe zoon van zijn moeder, dan zal hij in vacantietijd zijn handkoffertje gaan pakken en met zijn fiets naar het station brengen, en Jan zal op reis gaan, zóóver dat Moeder hem niet meer ziet. Maar hij zal Moeder prentkaarten zenden van alle plaatsen, waar hij komt, en Moeder zal hem toch volgen in gedachten. En Jan zal evenals klein Jantje ontdekkingsstochten doen. Ja, toen hij op school aardrijkskunde leerde, is de begeerte al ontstaan om ook eens verder van huis te gaan dan zijn beenen hem kunnen dragen. Als jongen deed hij zwerftochten in den omtrek, en er was ten slotte geen boom, geen heuvel, geen sloot of beek, die hij niet kende. En nu zijn beurs het toelaat, gaat hij den kring vergrooten en zoekt verderop te zien en waar te nemen. En na zijn ontdekkingsstocht zal hij blijde terugkeeren, en met goeden moed den arbeid weer ter hand nemen, tot de Julizon eens weer lokt en wenkt en de richting een andere is. En zoo voort ad infinitum!

Ja, tot in het oneindige. Dat is iets eigenaardigs met wie aan zijn reislust voldoet. Er komt geen eind aan. Hoeveel uitstapjes zou men moeten doen, om alleen ons kleine land eenigszins nauwkeurig gezien te hebben! En hoe groot is Europa! En hoe oneindig groot voor een reiziger de aarde!

En dat is ook eigenaardig, dat men van de dagelijksche dingen spoedig genoeg krijgt en naar het meer vreemde hunkert. Eerst gaat het naar Gelderland of Limburg; dan moet men bergen zien en men trekt naar den Eifel of de Ardennen; dan moeten de bergen hooger worden en Zwitserland is aan de beurt of Tyrol; dan moet men zonnig Italië hebben of weelderig Andalusië; dan trekt men naar Egypte en den Soedan, naar den Himalaya of naar Spitsbergen, en als men alles gezien heeft, wat bekend is bij de toeristen, dan trekt men naar onbekende streken; men bezoekt de Zuidpool of vindt het Trans-Himalaya-gebergte.

Ja, klein Jantje, het begin van het reizen heb je te pakken, maar het einde?

En toch is er een wonderlijke bekoring in het reizen en trekken. Als je zoo voortstapt op een goeden weg met gezonde voeten en stevige schoenzolen, of op een stalen ros met vrijwiel en drieversnellingsnaaf, dan komt de lust om niet weer op te houden. Dan zou je eens aan den weg gaan zitten om te rusten, en daarop verder gaan,

overnachten in een herberg en den volgenden dag maar verder, al maar door. Het leven een pelgrimstocht, het wordt vaak gezongen als een klaagzang, maar een pelgrim met gezond lichaam en goed gevulde beurs in den schoonsten tijd van het jaar is waarlijk niet zoo beklagenswaardig. En men zou ten slotte gaan vergeten, dat tehuis tehuis is. Men zou geen heimwee gevoelen en liefst maar dóór reizen.

En toch, klein Jantje, er komt een tijd, dat je er anders over gaat denken. Je zult nog eens met weemoed terugzien naar de plaatsen, waar je geweest bent, en je beklagen, dat je daar nu nooit weer komt; je zult je nog eens het eerste reisje herinneren, dat je deedt, toen een steentje, een bloempje je belangstelling wekte en toen je zoo blij naar Moeder terugkeerde. Dat is de schaduwzijde van elk nieuw tochtje, van elke schoone landstreek, waar je komt, de gedachte, dat de eerste keer ook tevens de laatste is; dat dit leven te kort is voor herhalingen. Een van tweeën, Jantje, je moet wat je gezien hebt, nooit terugzien, en dat is een verdriet; of je moet het wel terugzien in je volgende vakantie, maar dan zie je niets nieuws meer, en dat is ook een verdriet. En als je aan de genietingen van het leven hecht, dan zul je eens met weemoed tot het besef komen, dat, wat voorbij is, nooit terug komt; dat je geen enkel uur kunt vasthouden, ook de gelukkigste ure niet, maar dat het verleden je ontsnapt en de toekomst je telkens wat nieuws brengt. De tijd komt, dat je het nieuwe niet meer begeert, maar dat het zich aan je opdringt tegen je wil.

Gelukkig de mensch, voor wien het leven dan waarlijk een pelgrimstocht geworden is, een tocht in het land der vreemdelingschap. Wie zoo reist, vraagt niet in de eerste plaats, of het land waar hij doortrekt, een bloemenland is of een dorre zandwoestijn, of de weg wel geplaveid is of steenachtig. O ja, hij waardeert het goede, dat hem te beurt valt uit de hand van zijn Vader; hij is geen stoïcijn, die zich met koppige hardheid zet tegen wat onaangenaam is, en koel blijft bij wat een ander zou doen juichen, maar — wat hem op zijn weg ontmoet heeft in zijn oog minder waarde, omdat hij het vergelijkt met het Vaderland, waarheen hij trekt, met het Vaderhuis, waarvan hij de verlichte vensters reeds in de verte ziet stralen. Wat maakt een verschil van eenige Meters uit, als er sprake is van den afstand tot de zon? Wat maakt een verschil van minder of meer aangenamen levensomstandigheden uit, als het oog gevestigd is op het gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid? Wat maakt het dan ten slotte ook uit, of men in den loop der jaren van het schoon der aarde meer of minder heeft kunnen genieten; of gezondheid en beurs en omstandigheden al of niet vergunning hebben gegeven tot het aanvaarden van groeter of kleiner reizen?

Reizen is goed, is kostelijk, en de mensch, wien het gegeven wordt, dat hij naar elders kan trekken, danke er zijn God voor. Maar een mensch is niet geschapen om zwerfend te zijn op de aarde; evenmin om er een vaste woonplaats te hebben; de mensch is door God op aarde geplaatst om er door te trekken, rechtuit, met het doel der reis onbeweeglijk in het oog. Gelukkig de mensch, die het verstaan heeft; die door Christus van een zwerfeling tot een pelgrim is gemaakt. Gelukkig de mensch, die de aarde een oord der vreemdelingschap heeft gevonden, en de stad zoekt, die fundamenten heeft. Gelukkig wie het doel van het aardsche leven heeft leeren verstaan; hij zal heimwee gevoelen naar het Vaderland, ook waar hem het goede der aarde te genieten wordt gegeven. En dan is het een waarheid: „Zalig zijn zij, die het heimwee hebben, want zij zullen tehuis komen!"

A. L.

